

Sognebeboere, men at enten Aspiranten maatte bære disse, eller de lægges paa vedkommende Præstefald. Endelig vil jeg ansee det for rettest, at Loven, naar den træder i Kraft, bliver eens for alle Menigheder, uden Hensyn til Præstefaldenes større eller mindre Reguleringssum. Disse Spørgsmaal vilde jeg bede tage under Overveielse af det Udvalg, der formodentlig vil blive nedfat.

Roføed: Det er flere Gange fremhævet, navnlig af de ærede Rigsdagsmænd for Maribo Amts 2den Valgkreds (Krogh) og Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad), at det er forbundet med store Vanskeligheder at ordne Kirkeforholdene, fordi der er en farlig Sammenblanden af de reent kirkelige og de borgerlige Antiggender. Deri troer jeg egentlig, Knudepunktet ligger, thi jeg er enig med den sidstnævnte ærede Rigsdagsmand i, at det ikke gaaer an at lade Communen som saadan vælge Sjølesørgeren, da Flere høre til Communen, som ikke høre til Menigheden. Paa Grund af denne Sammenblanden maae vi derfor gjøre gjældende, at det ikke er nok, at en Sjølesørger eller Præst besidder Dygtighed som Sjølesørger og som geistlig Taler, idet der paahviler ham mange borgerlige Forretninger. Jeg erkjender, at Sognebeboerne have Krav paa at faae en Præst, der kan røgte sit Kalb som saadan, men, naar det kun er de afgjort Christne i Sognet, der skulle vælge Sognets Præst, saa kunne jo atter Sognebeboere af andre Confessioner ikke faae deres borgerlige Interesser repræsenterede. Dette troer jeg er en stor Vanskelighed, og, hvorledes man end ordner Kirkeforholdene, kommer man aldrig ud over den. Den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 3die Valgkreds (Barfod) opstillede igaar som en Betingelse for at give Lovforslaget sin Stemme, at man drog en skarp Grændse mellem det Borgerlige og det Kirkelige, og meente, at der først da kunde være Tale om at lade Menighederne vælge deres Præster; men paa hvad Maade kan dette skee? Det kan ikke nytte at udskyde det i Fremtiden og sige: Vi ere villige til at gaae ind paa et Forslag som dette, naar en saadan Grændse bliver dragen, thi

det bliver den aldrig. Jeg mener netop, at dette Lovforslags Vedtagelse skulde være et Sværd, som kunde overhugge denne Knude, dette Baand, der nu sammenknytter det Borgerlige og det Kirkelige. — Med Hensyn til de Bemærkninger, der ere faldne angaaende Præsterne, maa jeg tilstaae, at det har forbausset mig, at den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds har opfattet dem som et Angreb paa Geistlighedens Personer; de indeholde naturligviis kun et Angreb paa den hele Uddannelsesmaade, og jeg kjender selv et Exempel paa, at en saadan Klage fra Menighedernes Side kan være begrundet. En gammel 70 eller 80aarig Mand, som jeg traf paa Sjyllands Heder, fortalte mig, at han nu havde faaet en ny Sjølesørger, men, da jeg lykønskede ham dertil, sagde han: Ja, Gud hjælpe mig for Sjølesørger, det er en hæderlig, respectabel, dannet og meget lærd Mand, i den Henseende er der Intet i Veien, og det skal ogsaa være en særdeles vakker Mand, men Sagen er, at jeg ikke kan betroe Sorgen for min Sjæl til ham, thi jeg er en gammel og prøvet Mand, jeg tør ikke sige, jeg er stærk eller gammel i Troen, men jeg har overhovedet længe levet i og været berørt af det christelige Liv, og nu sender man mig, graahaaret og gammel i Kirken, som jeg er, til Sjølesørger en ung Mand, der kun kjender Livet, saaledes som det trives paa Universitetets Auditorier, paa Regentens, i Theatret og paa Forlystelsessteder; en saadan Mand kan ikke være en Menigheds Udvalgte i Ordets egentlige Betydning, og det mener jeg, vi skulle søge at faae. Saaledes som Sagen nu staaer, maa det ialtsald væsentligt være Communerne, der komme til at vælge, deels efter kirkelige og deels efter vedslige Hensyn, thi det gjælder om at vælge en Mand, der besidder Dygtighed i begge Retninger. Den eneste Maade, hvorpaa Dypgaven kan løses og Vanskelighederne blive ryddede tilside, forekommer mig at være den: Rigsdagen vedtager en Lov, som siger, at Præstegaardene, Kirkebygningerne og Tienderne som saadanne tilhøre Communerne, hvorimod disse da atter have at lade hver Religionssect, om jeg saa maa udtrykke mig, faae den Andeel deraf, som tilkom-